

---

Буквар Демократије  
Водич ка модерном демократском друштву  
II издање

*Издавач*  
Центар за развој Србије  
[www.razvojsrbije.org.yu](http://www.razvojsrbije.org.yu)

*За издавача*  
Лазар Марићевић

*Приређивачи*  
Чедомир Чупић  
Слободан Г. Марковић  
Зоран Скопљак  
Лазар Марићевић

*Рецензенти*  
Вукашин Павловић  
Жарко Требјешанин

*Илустрације и корице*  
Давор Џалто

ISBN 86-85161-00-2

*Тираж*  
1.500 примерака

*Припрема и штампа*  
Досије, Београд

---

Објављивање ове књиге подржале су  
Амбасада Финске у Београду и  
Канадска агенција за међународни развој

Publication of this edition has been supported by  
Embassy of Finland in Belgrade and  
Canadian International Development Agency

---



У промењивим друштвеним околностима, понекад се заборави одговорност сваког од нас у стварању стабилног демократског поретка. Две године након објављивања *Буквара демократије* ново издање се налази пред читаоцима. Као и први пут, циљ *Буквара* је да на прилагођен и јасан начин представи основне појмове и начела демократије, међу којима су најважнија питања појма владавине права, људских права, грађанског друштва, удружења грађана, избора, локалне самоуправе и тржишне привреде. Поред тога *Буквар* се бави и односом историјског наслеђа и садашњости, политичким системом Србије и Црне Горе, и кривичним поступком.

*Буквар демократије* кроз одабрана поглавља говори о свим сферама друштвеног живота кроз која ће се грађанин кретати у једном модерном демократском друштву какво Србија заслужује. Тај пут је пун изазова, са много странпутица које захтевају време, стрпљење и поступност.

Живот у демократском поретку није једноставан. Грађанин је сваки дан пред изборима које мора да начини. У недемократском поретку, у каквом се Србија налазила већи део XX века, држава бира уместо, и у име појединца. Зато у таквим порецима живе поданици. Насупрот поданику грађанин је самостална личност. Он бира сам, али његов/њен избор има далекосежне последице. Да би изабрао правилно грађанин мора да познаје свет око себе, установе, поступке, законску регулативу. Зато *Буквар демократије* има за циљ да олакша сналажење младим особама на њиховом важном и узвишеном путу образовања за грађанина.

Априла 2004.

Лазар Марићевић и  
Слободан Г. Марковић,  
Центар за развој Србије



|                                                                                     |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Предговор . . . . .                                                                 | 003 |
| I Општи појмови                                                                     |     |
| 1. Демократска владавина . . . . .                                                  | 007 |
| <i>Чедомир Чуйић, Факултет политичких наука</i>                                     |     |
| 2. Грађанско друштво . . . . .                                                      | 015 |
| <i>Слободан Г. Марковић, Центар за развој Србије и Институт за европске студије</i> |     |
| 3. Владавина права . . . . .                                                        | 022 |
| <i>Зоран Скољак, Центар за развој Србије</i>                                        |     |
| 4. Појам људских права . . . . .                                                    | 028 |
| <i>Жарко Петровић, адвокат</i>                                                      |     |
| 5. Невладине организације/удружења грађана . . . . .                                | 037 |
| <i>Лазар Марићевић, Центар за развој Србије</i>                                     |     |
| 6. Избори и политичке странке . . . . .                                             | 045 |
| <i>Милан Ситарски, Београдска отворена школа</i>                                    |     |
| 7. Тржишна привреда . . . . .                                                       | 053 |
| <i>Мирослав Прокопијевић, Институт за европске студије</i>                          |     |
| II Демократија у Србији                                                             |     |
| 8. Два столећа борбе за демократски поредак у Србији . . . . .                      | 060 |
| <i>Слободан Г. Марковић, Центар за развој Србије и Институт за европске студије</i> |     |
| 9. Политички систем Србије и Црне Горе . . . . .                                    | 070 |
| <i>Милан Ситарски, Београдска отворена школа</i>                                    |     |
| 10. Локална самоуправа . . . . .                                                    | 079 |
| <i>Драган Добрашковић, Тојлички центар за демократију и људска права</i>            |     |
| 11. Кривични поступак у Србији и Србији и Црној Гори . . . . .                      | 089 |
| <i>Жарко Петровић, адвокат</i>                                                      |     |
| Речник појмова . . . . .                                                            | 099 |
| Уместо поговора . . . . .                                                           | 102 |